

חקרנות אמפתית

כלי עזר למורה המובילה

חקרנות אמפתית - תהליך מסגור מחדש

טבלה זו היא חלק מכלי לחקרנות אמפתית ומהווה פירוט לתהליך המוצע בו

שלב	תתי שלבים מוצעים	הערות ודגשים
הצגת המקרה המשתתפת מציג מקרה שהייתה מעורב בו באופן אישי, מקרה הממחיש חוויה עמוקה בעבודתה, ושהיא רוצה ללמוד ממנו. הסיפור מספק חלון למציאות כפי שהמורה חווה אותה. הקבוצה אוספת נתונים בתהליך חקרני, נטול ביקורת, הנותן מקום לרגש ולמצוקה.	הצגת האירוע המנחה מבקשת מהמורה: ספר לי את הסיפור שלך, מההתחלה ועד הסוף ומבררת מה המורה מבקשת מהקבוצה.	הסיפור הוא הזדמנות למצגת האירוע לעצור ולהרהר במחשבות, ברגשות ובפעולות בנקודות שונות בסיפור. עבודת המסגור תלויה ביכולת להבין את הסיפור, ועל כן יש לעודד את המציגה לספר סיפור עשיר ככל הניתן, באופן חקרני ולא שיפוטי.
	איסוף נתונים שאר חברי הקבוצה בעיקר מקשיבים. הם יכולים לרשום לעצמם הערות, ולבקש לפי הצורך הבהרות אשר יסייעו להבין את שהתרחש (ללא עמדה של "טוב" או "רע", וללא שאלות מובילות לטענה מסוימת).	
מסגור קיים המנחה משיימת את המסגרת באופן ההופך את ההיגיון שבה למפורש, ונותן תוקף או לגיטימציה לרגשות שהיא מכילה. בשלב זה, ההנחה הבסיסית היא שכל מה שאדם עושה הוא הגיוני.	שיום המסגור הקבוצה מנסה יחד להבין את הסיפור, ואת העמדה הפנימית של המספרת: <ul style="list-style-type: none">איך מספרת הסיפור מנסחת את הבעיה? על מה היא שמה דגש? מה מעסיק אותה?איך היא מרגישה כלפי הבעיה או כלפי השחקנים האחרים?איזו פרשנות היא נותנת לבעיה: למה לדעתה הבעיה נוצרת/קיימת?	שלב זה מייצר חוויית אי-ודאות. המשתתפות מסכימות להיות באי-ודאות, עד שתצייר תמונה קוהרנטית. המקשיבות נדרשות להפגין סקרנות אמיתית בנוגע לתפיסתה, לרגשותיה ולמחשבותיה של המציגה, מתוך תפיסה שהם המרכז, ולא מציאת "אמת" כלשהי.
מעבר בין מסגור קיים למסגור חדש המנחה מנסחת את המסגור האישי של המורה באמצעות העברה למודעות של היבטים סמויים או מוכחים שהיו בניסוח הראשוני.	הרחבת המסגרת חברי הקבוצה ינסחו יחד לאלו חלקים במציאות המספרת היתה "עיוורת". ננסה להתבונן בכל השחקנים בסיפור ולזהות באיזו מידה מקורות הכוח ומקורות המצוקה של כל השחקנים גלויים. ננסה לזהות לאיזה היבט מספרת הסיפור אינה ערה. האם היא מכחישה את מקור הכוח (אין אונים)? האם היא מכחישה את מקורות המצוקה (זהות מדומה) של מישהו מהשחקנים? ערעור המסגרת המנחה מערערת על המסגור הראשוני של המורה באמצעות בחינת הנתונים החדשים, במטרה לאפשר מקום לספק, וכן לשחרר את האחיזה במסגור הראשוני (פתיחות לפרשנות חדשה).	מסגרות הן מודלים נפשיים העוזרים לארגן מידע ולהבין את המציאות, אך מובילים גם לתפיסה סלקטיבית שעשויה לגרום לתקיעות. זיהוי המסגרת עוזר לאסוף את חלקי התמונה ולארגן אותם לתמונה קוהרנטית יותר של פעולת האדם במרחב המדובר. התמונה המתקבלת היא של קושי או הצלחה

הערות ודגשים	תתי שלבים מוצעים	שלב
<p>אחרי שהקבוצה הבינה את המציאות כפי שמספרת הסיפור תופסת אותה: את מחשבותיה, רגשותיה, והפרשנויות שלה, הצענו פרשנות חלופית. אנחנו לא צריכות להיות צודקות, אלא להציע חלופות המאפשרות למספרת לחקור עוד פרשנויות. בעצם הערעור אנחנו מבקשות מהמציגה לעבור מפרשנות אינטואיטיבית ראשונית שלה למה שקרה, לפרשנות מושכלת, פרי של ניתוח משותף.</p>	<p>יצירה ובדיקה של מסגרת חלופית </p> <p>הקבוצה מתבוננת בביקורתיות (אך באמפתייה) במסגרת שנוסחה, ומציעה מסגרת חלופית. החלופות צריכות להביא בחשבון את נקודות העיוורון שהתבררו. אילו כוחות/מצוקה לא ראית? החלופות חייבות להתבסס על עובדות מתוך העולם החיצוני.</p>	<p>מסגור חדש</p> <p>המנחה מנסחת מסגרת חדשה המחליפה את הניסוח המקורי. המורה אינה חייבת לקבל את המסגור החדש, אך המנחה והקבוצה מתמקדות בכל זאת בהשלכות של הפעולות הנובעות מהמסגור. לאחר מכן המשתתפות מעלות חלופות להמשך פעולה בהתאם למסגור החדש, ומתכננות יישום:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ניסוח אסטרטגיות פעולה עתידיות, המבוססות על המסגרת החדשה. • בדיקה: באיזה אופן המסגרת החדשה משפיעה על המחשבות, הרגשות והפעולות?
<p>שלב זה מבוסס על דמיון. לא כל סיטואציה דורשת פעולות המשך. חלק מתהליך העיצוב הוא לדמיין כיצד ניתן ליישם את המסגרת החדשה ולצפות סוגים שונים של תגובות פוטנציאליות, במיוחד שליליות, כדי להיות מוכנים להתמודד איתן אם הן מתעוררות.</p>	<p>יישום המסגרת החדשה – איזו פעולה חלופית אפשרית? </p> <p>הדיון יתמקד בשאלה אם בתוך המציאות הקיימת, אשר נתנו לה פרשנות חדשה, אפשר לפעול אחרת.</p> <p>אחרת - כלומר באופן שפחות יכאב ובאופן שייתן לי ולאחרים תחושה של כוח.</p>	